

Nadání je třeba rozvíjet

CZ.1.07/1.2.35/02.0025

Most 2000 – občanské sdružení pro kulturu a vzdělání

Červený Hrádek, 6. 11. 2014

Ing. Klára Malhausová a Mgr. Dagmar Malinová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní informace o projektu

- Doba realizace: 1. 11. 2012 – 30. 4. 2014

- Hlavní cíl projektu:

Vytipování, diagnostika a následná práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky ZŠ Ústeckého kraje

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Do projektu se zapojilo 10 ZŠ z Ústeckého kraje

- Základní škola Žatec, Komenského alej 749, okres Louny
- Základní škola Žatec, Petra Bezruče 2000, okres Louny
- Základní škola a Mateřská škola, Staňkovice, okres Louny
- Základní škola Postoloprty, okres Louny
- Základní škola, Most, Vítězslava Nezvala 2614, příspěvková organizace
- Základní škola, Most, Zdeňka Štěpánka 2912, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola Braňany
- Základní škola Chomutov, Zahradní 5265
- Základní škola a Mateřská škola, Hora Svaté Kateřiny
- Základní škola Antonína Sochora Duchcov, Teplická ul. 13, okres Teplice

Cílová skupina

- Primární skupina - nadaní a mimořádně nadaní žáci základních škol ÚK
(předpokládaný počet 40)
- Sekundární skupina – pedagogové základních škol
(předpokládaný počet 30, 3 učitelé z každé zapojení školy)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Klíčové aktivity

- KA 01 – Příprava metodického materiálu a pracovních karet
- KA 02 – Školení pedagogických pracovníků
- KA 03 - Přímá práce s mimořádně nadanými a nadanými žáky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tabulka 2: Počet nadaných v krajích České republiky v roce 2011

Kraj	Počet MN		Počet obyvatel		Počet MN relativní			
	ISCED 0-2	ISCED 0-3	Celkem	Z toho ve věku 0-14	A	B	C _%	D
Praha	60	60	1 268 796	153 622	5	39	0,04	0,56
Středočeský	59	63	1 289 211	199 300	5	30	0,03	0,43
Jihočeský	78	78	628 336	91 119	12	86	0,09	1,23
Plzeňský	31	32	570 401	79 469	6	39	0,04	0,56
Karlovarský	28	29	295 595	42 159	10	66	0,07	0,96
Ústecký	45	48	808 961	121 692	6	37	0,04	0,53
Liberecký	5	6	432 439	64 597	1	8	0,01	0,11
Pardubický	8	9	511 627	75 093	2	11	0,01	0,15
Královehradecký	60	61	547 916	79 127	11	76	0,08	1,09
Moravskoslezský	74	84	1 205 834	173 493	7	43	0,04	0,61
Olomoucký	203	210	628 427	90 398	33	225	0,22	3,23
Zlínský	128	133	579 944	82 267	23	156	0,16	2,24
Jihomoravský	188	205	1 163 508	162 794	18	115	0,12	1,66
Vysočina	67	70	505 565	73 798	14	91	0,09	1,31
Celkem ČR	1034	1088	10 436 560	1 488 928	10	69	0,07	1,00

C_% podíl mimořádně nadaných ISCED 0-2 v populaci obyvatel ve věku 0-14 let vyjádřený v procentech

D počet mimořádně nadaných ISCED 0-2 v kraji, vztažený k celostátnímu průměru

(Malinová, 2014)

Analyzovaná data z tohoto projektu jsou v souladu s tvrzením, že

- **učitelé jsou úspěšní v pedagogické diagnostice intelektových schopností :**
 - 57 % vytipovaným žákům (28 z 49) bylo potvrzeno mimořádné nadání poradnou, u dalších 21 žáků byly potvrzeny nadprůměrné schopnosti,
- počet diagnostikovaných žáků s mimořádným rozumovým nadáním je závislý na podpoře učitelů a vedení škol.

Za závažné zjištění pokládáme, že **počet evidovaných nadaných (ISCED – 1) v Ústeckém kraji vzrostl o 80 % oproti minulému roku díky projektu uplatněném na pouhých 10 základních školách.**

MALINOVÁ, Dagmar. *Mimořádně nadaný žák v primárním matematickém vzdělávání*. Olomouc, 2014. Dizertační práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

KA 01 – Příprava metodického materiálu

- 135 pracovních karet pro nadané žáky 1. stupně ZŠ rozdělených do 10 oblastí:
 - Matematika a její aplikace – Číslo a početní operace
 - Matematika a její aplikace – Geometrie v rovině
 - Český jazyk a literatura – Komunikační a slohová výchova
 - Český jazyk a literatura – Jazyková výchova
 - Člověk a jeho svět – Rozmanitost neživé přírody
 - Člověk a jeho svět – Rozmanitost živé přírody
 - Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme
 - Člověk a jeho svět – Lidé a čas
 - Environmentální výchova
 - Nestandardní aplikační úlohy a problémy
- Metodická příručka pro pedagogické pracovníky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní karty pro nadané žáky

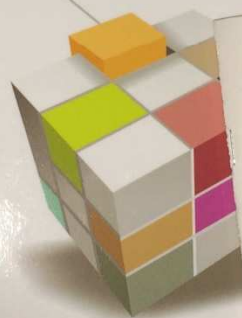
- Pracovní karty pro nadaného žáka (135),
v 10 tematických okruzích
- Pracovní karta – sada úloh pro nadaného žáka
(primárně určená pro samostatnou práci) + metodický
list pro učitele
- Vlastnosti úloh (a celé sady) - východiskem zjištění z
výzkumu

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

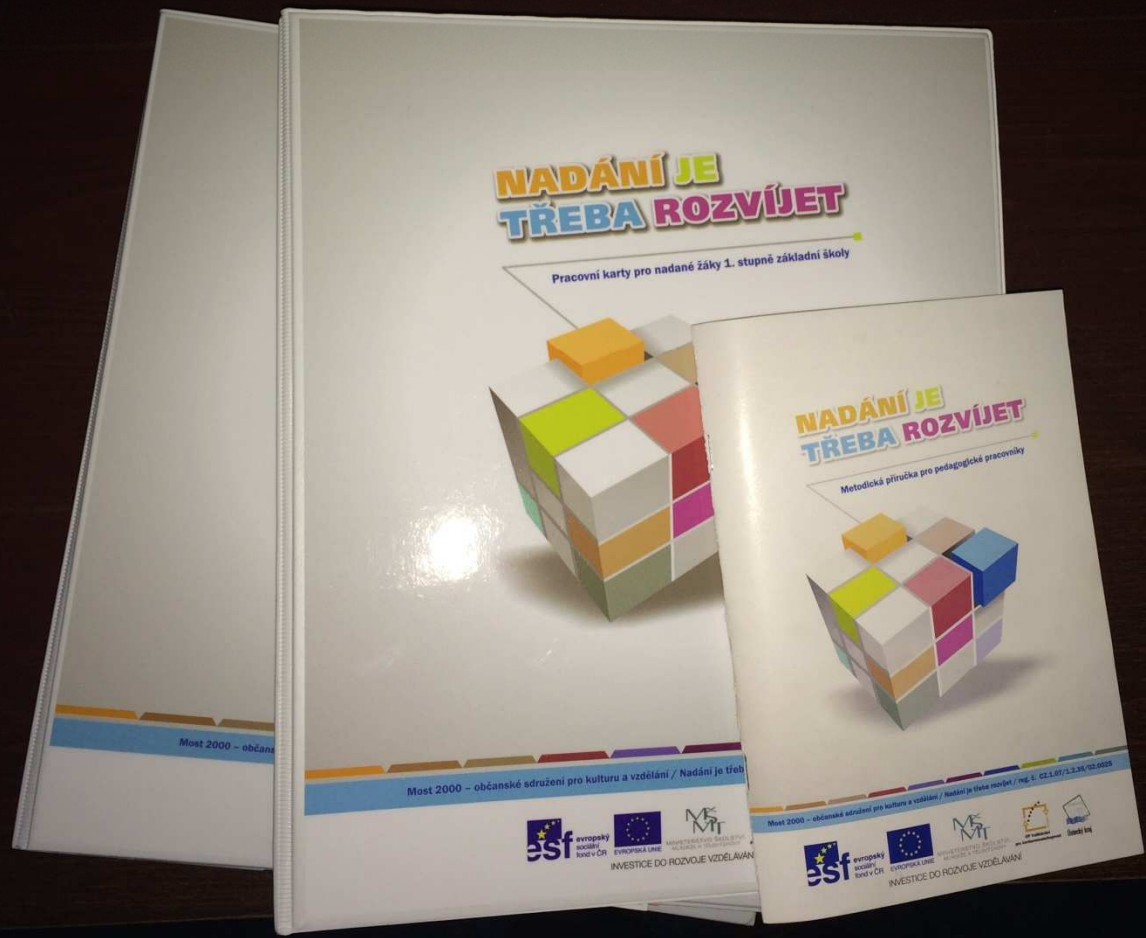
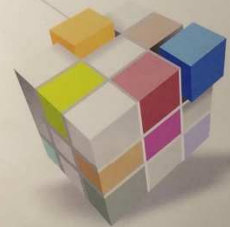
NADÁNÍ JE TŘEBA ROZVÍJET

Pracovní karty pro nadané žáky 1. stupně základní školy

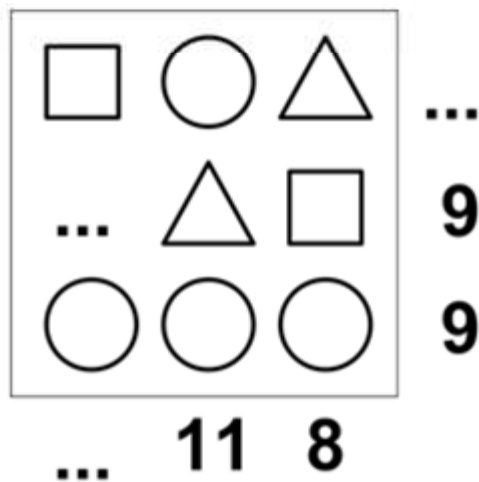
NADÁNÍ JE TŘEBA ROZVÍJET

Metodická příručka pro pedagogické pracovníky

Pracovní karty – ukázky

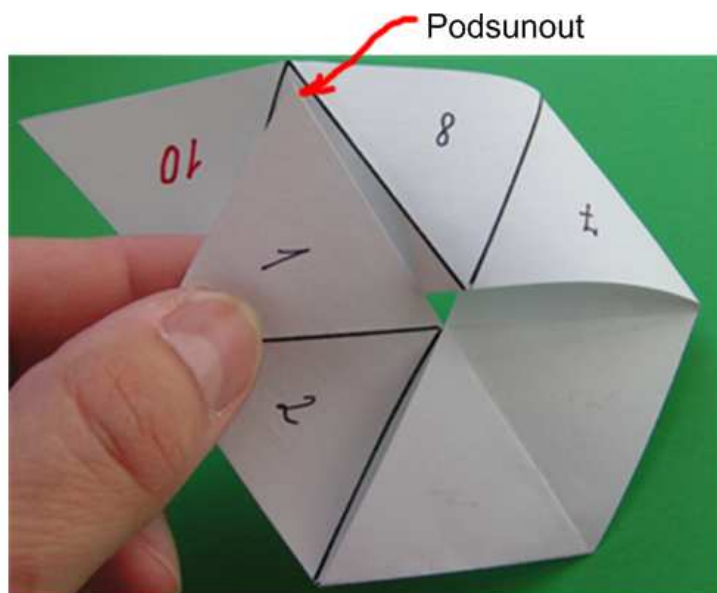
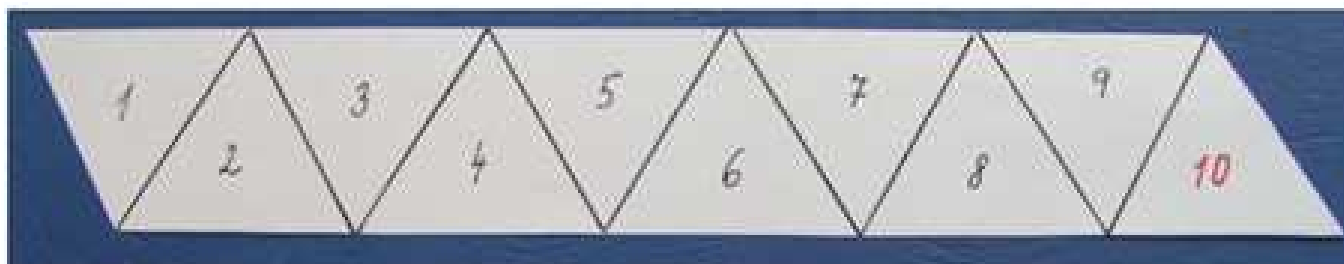
Symbole \square , \circ , \triangle zastupují některé z čísel 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.
Symbole nebo čísla za okrajem velkého čtverce představují součet čísel v řádku, případně v sloupci. Doplň čísla místo teček.

Zkontroluj si své řešení.

KOUZELNÝ ŠESTIÚHELNÍK

1. Vyroby si podle návodu zajímavý šestiúhelník. Potřebuješ proužek papíru z 9 rovnostranných trojúhelníků a ten spojit páskou. Nebo to uděláme jinak, přidáme desátý trojúhelník, který pak přilepíme na první trojúhelník. Tvůj model bude po slepení složený z 9 trojúhelníků.

Tvůj model je složený z papírových trojúhelníků.

Každý papírový trojúhelník je možné pomalovat ze dvou stran.

V celém modelu je třeba vybarvit trojúhelníků.

Šestiúhelník je složený z rovnostranných trojúhelníků.

Vysvětlení, proč má model 3 různě barevné šestiúhelníky:

.....

Kam doletí semínko

Pojmenuj rostliny na fotografii a rozhodni, jakým způsobem se šíří jejich semena. Zeleně napiš názvy těch rostlin, jejichž semena se šíří převážně větrem, červeně těch, které se šíří za pomoci živočichů a člověka, modře pak těch, které se šíří vodou.

Název:	KAM DOLETÍ SEMÍNKO?
Oblast:	Člověk a jeho svět – Rozmanitost živé přírody.
Zaměření/stručný popis činností:	Sada úloh spojených jednou tematikou. (Pojmenovávání organismů, objevování jejich vlastností na základě vlastních úvah.)
Klasifikace úloh:	4.5, 2.2, 2.6
Časová dotace:	20 - 25 minut.
Pomůcky	Psací potřeby.
Popis aktivit, možné postupy řešení, řešení úlohy, metodické poznámky:	<ul style="list-style-type: none"> • Úloha 1. Žák dokáže pojmenovat vybrané rostliny. • Úloha 2. Žák na základě svých zkušeností a úsudku vybere rostliny, které se šíří dle zadaných parametrů. <p>Řešení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pampeliška obecná, svízel přítula, javor klen, leknín bílý, kalina

3. Jednou se stane skutečností, že člověk postaví na Měsíci opravdové město. Jak by mohlo vypadat a co by sis přál, aby v něm všechno bylo?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Záhadná **UFO** jsou neidentifikovatelné létající předměty, pro které má angličtina svůj specifický výraz. Použij slovník a najdi je.

U

F

O

Metodická příručka pro pedagogické pracovníky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodická příručka - ukázka

4.1 „PRVNÍ POMOC“ – PRVNÍCH PÁR RAD A MYŠLENEK K ZAMYŠLENÍ PRO UČITELE, KTERÍ S NADANÝMI PRACOVAT ZAČÍNÁJÍ

Nadaný žák má specifické vzdělávací potřeby a měla by mu být poskytnuta specifická vzdělávací nabídka. Zkušenosti z praxe ukazují, že učitelé deklarují snahu nabídnout nadanému žákovi „něco navíc“. Někteří z nich mají připraveny speciální úlohy, mnozí si však nevědí rady nebo zadávají úlohy zcela nevhodné.

Ve vyučovacích hodinách různých předmětů je časté, že nadaný žák má zadanou úlohu vyřešenou výrazně dříve než ostatní spolužáci. Rychlejší pracovní tempo je typické pro řadu nadaných a tato situace nastává velmi často. Co však udělá učitel?

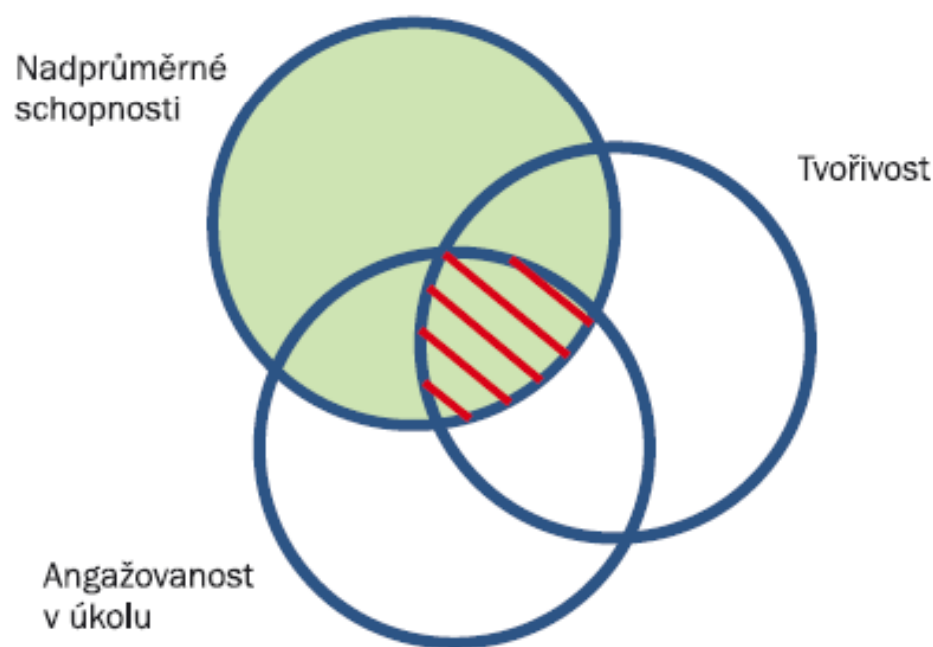
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KA 02 – Školení pedagogických pracovníků

Semináře pro učitele (dva bloky) – 14 osmihodinových seminářů

- Jak poznat nadaného žáka
- Jak pracovat s nadaným žákem

Počet podpořených osob – poskytovatelé služeb (tj. osob, které se účastnily školení): 42

Obr. 3 Renzulliho triadický model nadání (Renzulli, 2008)

Teoretická východiska

- Model integrace, žák je ve třídě s vrstevníky.
- Obohacování (rozšíření, prohloubení) vs. akcelerace.
- V průběhu hodiny řeší nadaný žák jiné úkoly než ostatní.
- Tvořivost – jedna ze tří základních složek nadání, která je opomíjena. Divergentní myšlení, úlohy divergentního charakteru. (Renzulli, Portešová)
- **Vlastnosti vhodných úloh, tvorba úloh,**
- Taxonomie úloh (dle Tollingerové)

Ukázky – z „domácích úkolů“ učitelů

Co je to „dvojitá výjimečnost“, „skryté nadání“?

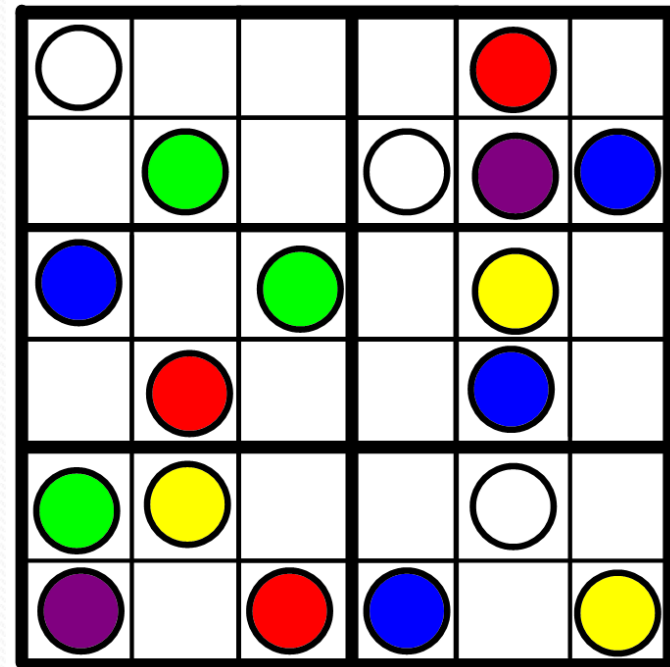
- „Nadaný žák se specifickou poruchou učení.“ (...)
- „Označuje souběžný výskyt mimořádného nadání a další diagnózy. Současně s nadáním trpí nějakým handicapem – např. specifická porucha učení nebo chování, Aspergerův syndrom, jiné postižení.“ (...)

Ukázky – z „domácích úkolů“ učitelů

- **Kdo může nominovat nadaného žáka?**
- ... rodič, zákonný zástupce, učitel, vychovatel, lékař - každý, kdo mimořádné nadání žáka rozezná nebo registruje specifické chování (...)
- „... myslím si, že to může být každý, kdo se pohybuje v okruhu dítěte a ovlivňuje ho, **vyjma vrstevníků?**“
- **Kdo potvrdí mimořádné nadání u žáka?**
- Mimořádné nadání u žáka potvrdí psycholog pedagogicko-psychologické poradny (nebo speciálně pedagogického centra). Vydá zprávu o vyšetření.
... a po vydání zprávy je konzultantem při vytváření IVP.

Tvorba úloh pro nadaného žáka

- Úloha by měla být pro nadaného žáka „lákavou výzvou“.
- Tematický kontext
- Přiměřená obtížnost
- Správné instrukce
- ...

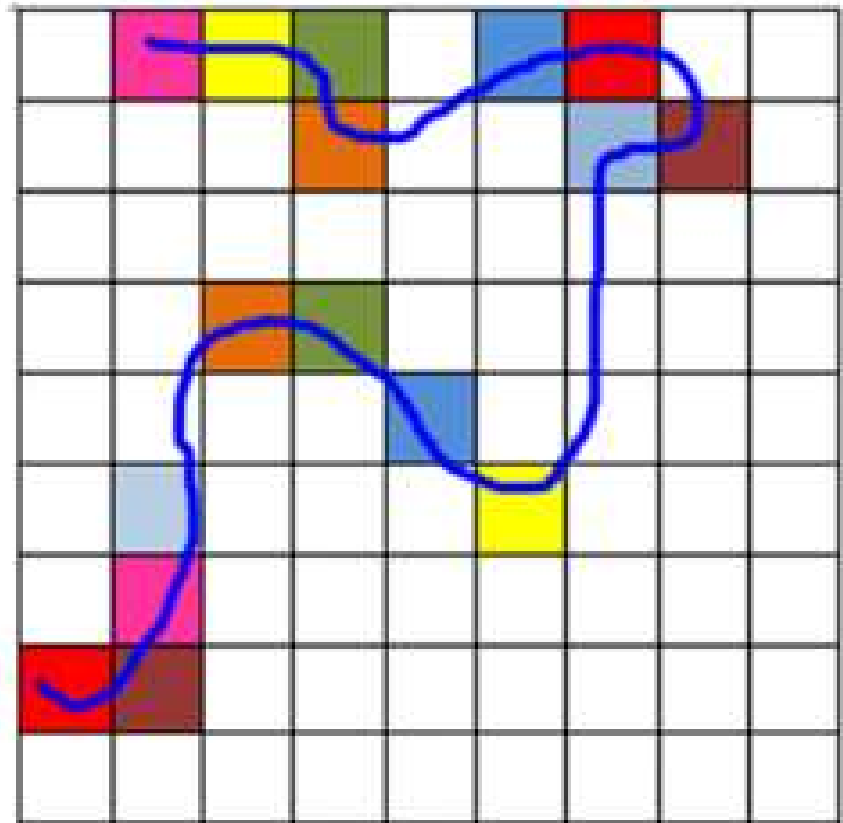
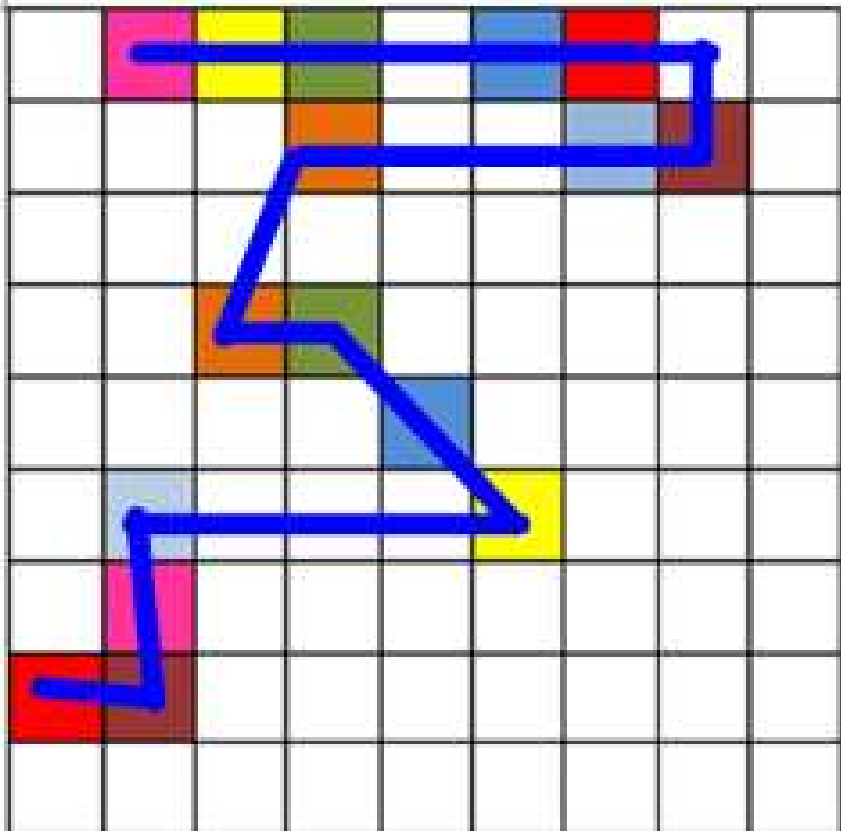

2b

Úkolem žáka je spojit jednotlivá barevná pole bez toho, aniž by se některé čáry někde překřížily. Lze obměňovat pozice barev, počty polí apod.

Spoj jednotlivá barevná pole tak, aby...

Př. 1

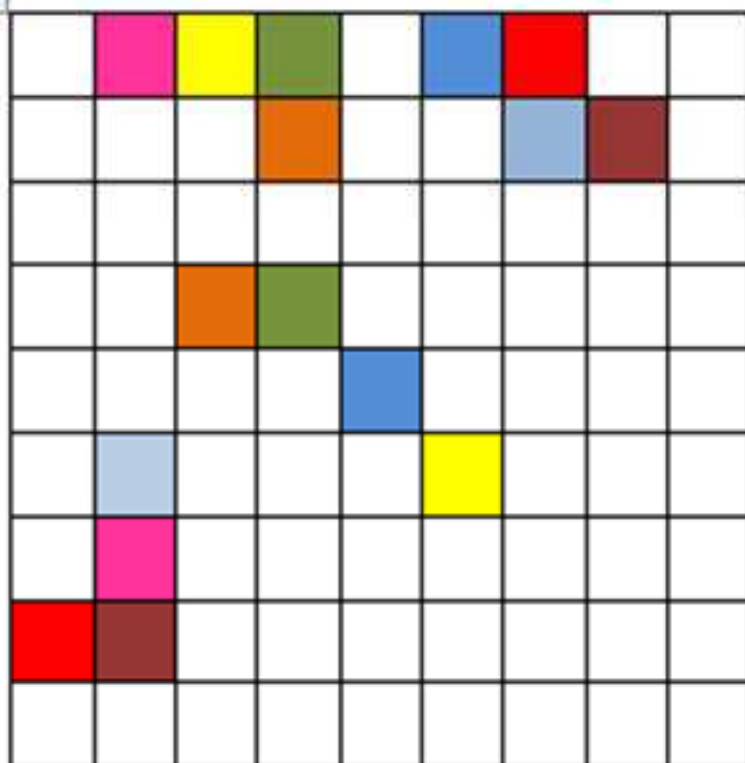

2c

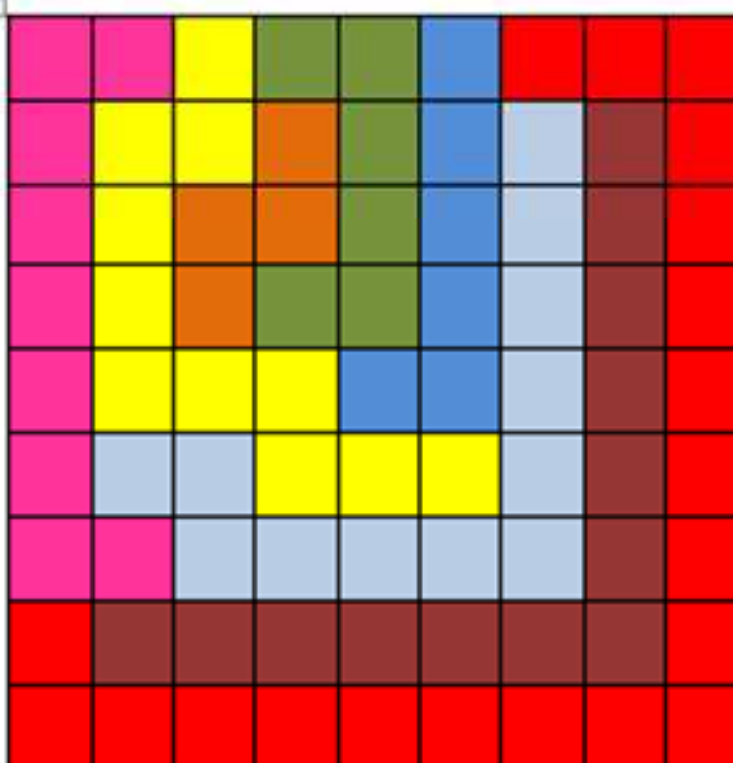
Úkolem žáka je spojit jednotlivá barevná pole bez toho, aniž by se některé čáry někde překřížily. Lze obměňovat pozice barev, počty polí apod.

TUÚ 5.2

Př. 1

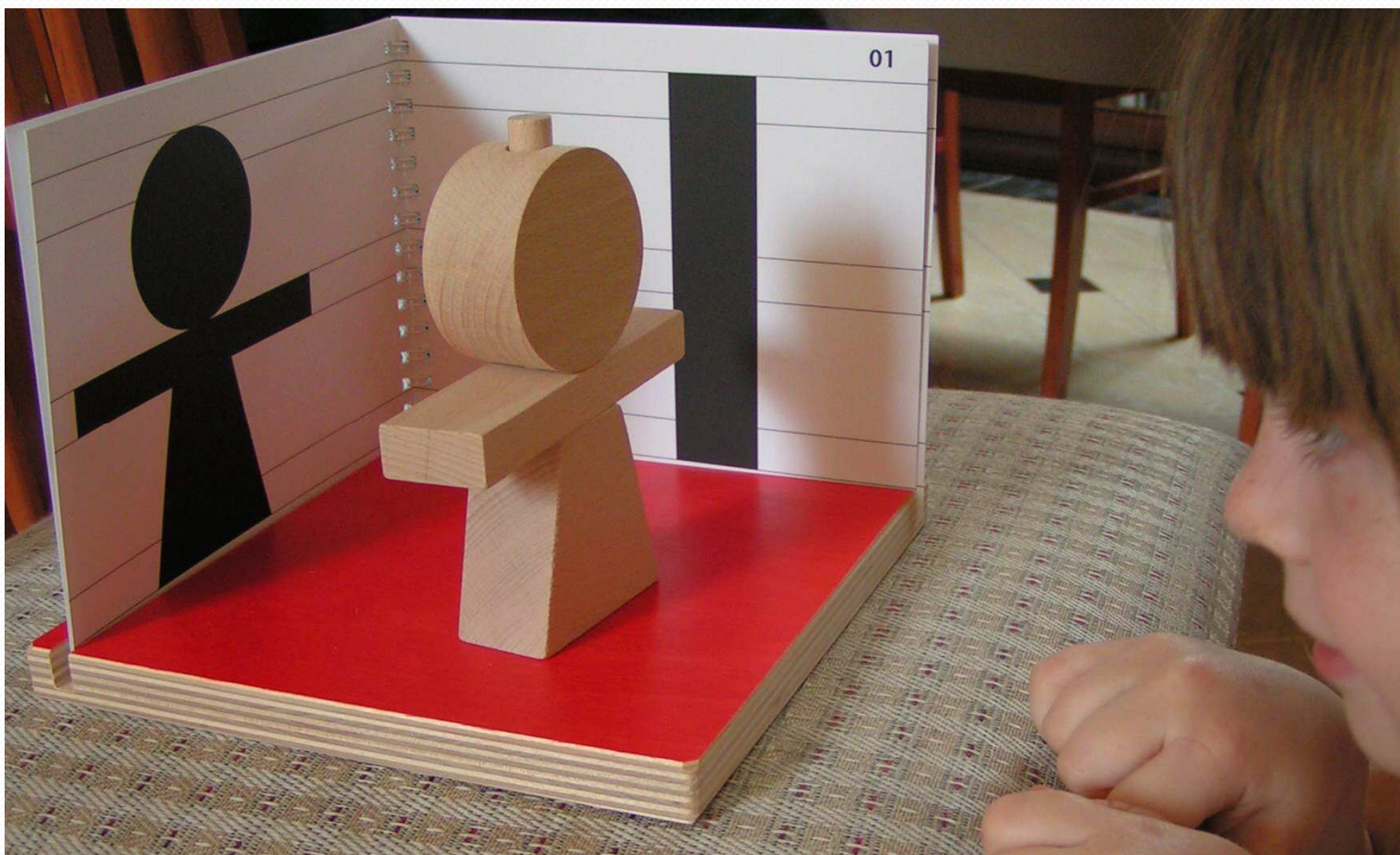
Řešení 1

Formulujte instrukci pro žáka.

Vlastnosti vhodných úloh

- Vhodnost pro samostatnou práci, **jasné** a dostačující **instrukce**, jen nezbytné podpůrné a procedurální informace.
- **Gradující obtížnost** v případě sady úloh.
- **Tematický obsah** související s prohlubováním nebo rozšiřováním, úlohy vyžadující vyšší úroveň myšlení)
- **Zpětná vazba** pro žáka v průběhu samostatné práce / po ukončení práce (s využitím pracovního listu nebo příslušenství/učitel). Možnost kontroly řešení samotným žákem.
- ...

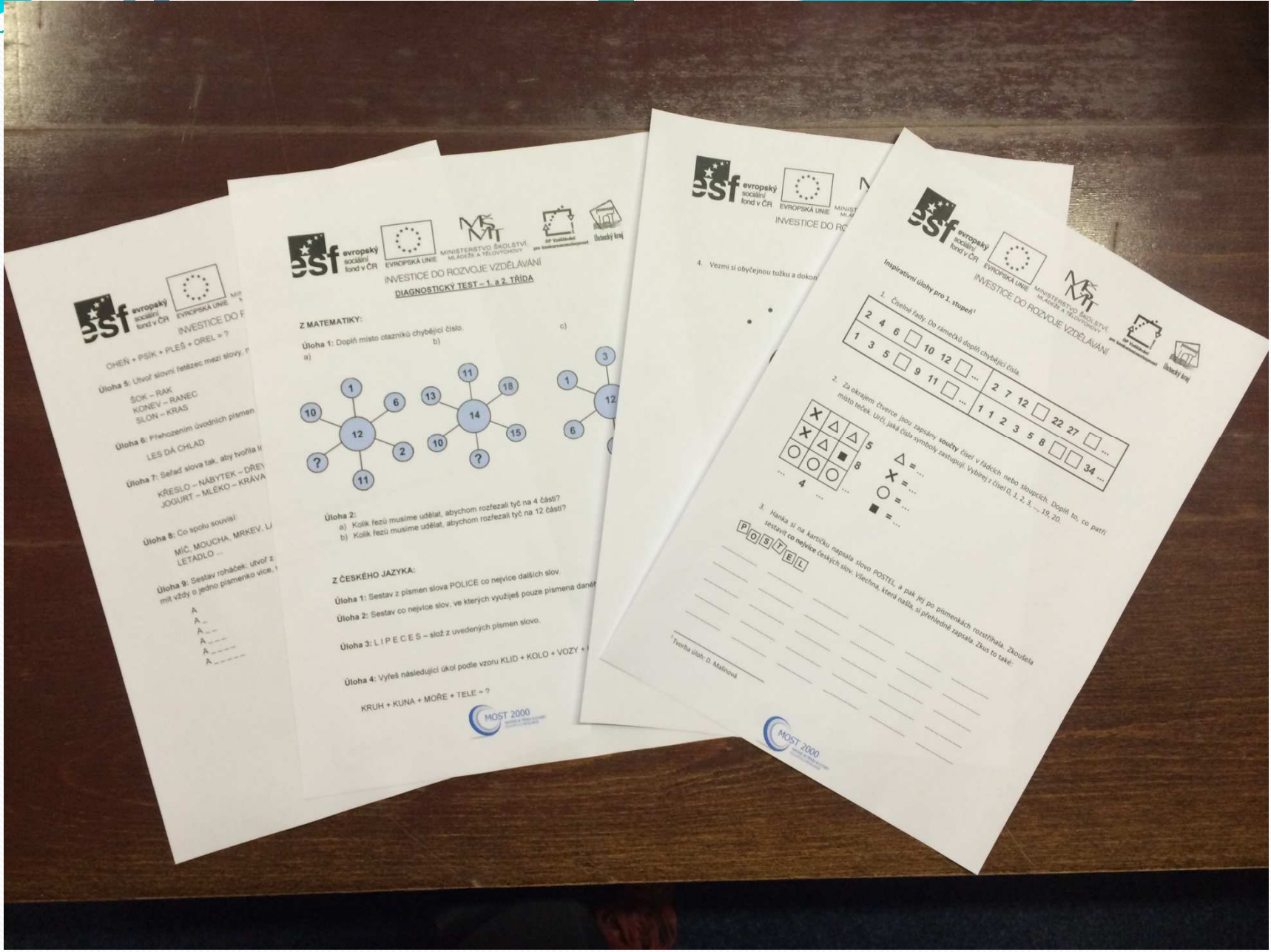
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KA 03 – Přímá práce s mimořádně nadanými a nadanými žáky

- Diagnostika vybraných žáků základních škol (Diagnostické úlohy, diagnostika psychology PPP podle jednotné metodiky)
- Pořízení didaktických pomůcek
- Vytvoření vzdělávacího software a jeho ověření v praxi

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úloha 5: Utvoř slovní řetězec mezi slovy, r
OHEŇ + PSÍK + PLEŠ + OREL = ?

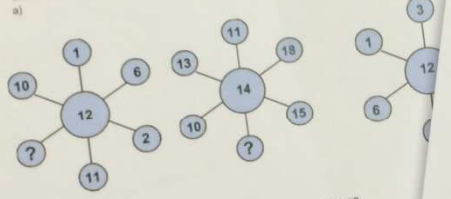
Úloha 6: Přehozem úvodních písmen
LES DÁ CHLAD

Úloha 7: Seřaď slova tak, aby tvořila ř
KŘESLO – NÁBYTEK – DŘEV
JOGURT – MLEKO – KRÁVA

Úloha 8: Co spolu souvisí
MÍČ, MOUČKA, MRKEV, L
LETADLO ...

Úloha 9: Sestav roháček: utvoř z
mít vždy o jedno písmenko více,
A
A
A
A
A

Z MATEMATIKY:
Úloha 1: Doplní místo otázníků chybějící číslo

Úloha 2:
a) Kolik řezů musíme udělat, abychom rozřezali tyč na 4 části?
b) Kolik řezů musíme udělat, abychom rozřezali tyč na 12 částí?

Z ČESKÉHO JAZYKA:
Úloha 1: Sestav z písmen slova POLICE co nejvíce dalších slov
Úloha 2: Sestav co nejvíce slov, ve kterých využiješ pouze písmena daná

Úloha 3: LIPE CES – slož z uvedených písmen slovo.
Úloha 4: Vyřeš následující úkol podle vzoru KLID + KOLO + VOZY +

KRUH + KUNA + MOŘE + TELE = ?

4. Vezmi si obyčejnou tužku a dokonč

Inspirační úlohy pro 1. stupeň!

1. Číselné řady. Do rámečků doplň chybějící čísla.

2	4	6	□	10	12	□	...
1	3	5	□	9	11	□	...

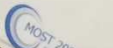
2. Za okrajem čtverce jsou zapsány součty čísel v řádcích nebo sloupcích. Doplň to, co patří místo teček. Účel: Jaka čísla symboly zastupují. Vyber z čísel 0, 1, 2, 3, ..., 19, 20.

X	△	△	5	△ = ...
X	△	△	8	X = ...
○	○	○	8	○ = ...
...	4	■ = ...

2	7	12	□	22	27	□	...		
1	1	2	3	5	8	□	□	34	...

3. Hanka si na kartičku napísala slovo POSTEL a pak jej po písmenkách rozstříhala. Zkoušela sestavit co nejvíce českých slov. Věčna, která našla, si přehledně zapísala. Zkus to také:

*Tvorbě úloh: D. Ašafková

Webové stránky

The screenshot shows the website interface for 'Nadání je třeba rozvíjet'. At the top left is the logo 'NADÁNÍ JE TŘEBA ROZVÍJET' in colorful, stylized letters. To the right are navigation links: 'Úvod', 'Kontakt', and 'Přihlášení'. Below these is a search bar with the text 'Vyhledat' and a magnifying glass icon. Further right is a 3D graphic of a cube made of smaller colored cubes. Below the search bar is a breadcrumb trail: 'Nadání je třeba rozvíjet » Úvod'. A horizontal navigation menu contains the following items: 'Studijní materiály', 'Cvičení', 'Komunikační forum *', 'Novinky', and 'Zdroje'. Below the menu is the 'MOST 2000' logo with the text 'NADÁNÍ JE TŘEBA ROZVÍJET CZ.1.07/1.2.35/02.0025'. The main heading is 'Nadání je třeba rozvíjet' in a large, elegant serif font. Below the heading are two columns of text.

NADÁNÍ JE TŘEBA ROZVÍJET

Úvod | Kontakt | Přihlášení

Vyhledat

Nadání je třeba rozvíjet » Úvod

Studijní materiály Cvičení Komunikační forum * Novinky Zdroje

MOST 2000
NADÁNÍ JE TŘEBA ROZVÍJET
CZ.1.07/1.2.35/02.0025

Nadání je třeba rozvíjet

Tyto webové stránky byly vytvořeny v rámci projektu Nadání je třeba rozvíjet, reg. č. CZ.1.07/1.2.35/02.0025, který byl podpořen Evropskou unií a státním rozpočtem České republiky. Projekt se zabývá problematikou vzdělávání nadaných žáků na základních školách a je veden snahou najít nové přístupy k vzdělávání nadaných žáků, aniž by byla omezena běžná výuka. Již v názvu projektu je zachycena myšlenka, že každý člověk může být talentovaný a jeho talent by měl být objeven, podporován a dále rozvíjen, protože jen tak bude moci být správně využit.

Ve studijních materiálech naleznete Metodickou příručku pro pedagogické pracovníky a Pracovní karty pro nadané žáky 1. stupně základní školy. Ve cvičeních je po přihlášení do systému dostupných více než 100 sad interaktivních úloh pro nadané žáky, které doplňují tištěné materiály. Úlohy byly vytvořeny s cílem rozvíjet a prohlubovat znalosti a dovednosti nadaného žáka a současně ulehčit práci pedagoga. Přejeme vám co nejvíce radosti z práce s nadanými žáky a nadaným žákům radost z poznání. Nadání je třeba rozvíjet!

Studijní materiály

Cvičení

Komunikační forum

Vyberte ze cvičení

100% / 0% / 2x | Účarost českých nejmenších jmen

▶ **Úlohy se zlomky »**

| Úlohy se zlomky

▶ **Určování slovních druhů »**

✓ 2x | Určování slovních druhů

▶ **Úsečky »**

| Úsečky

▶ **Uspořádání »**

✓ 14% / 0% / 3x | Uspořádání

▶ **Vesmír – Big Bang: přírodověda a angličtina hrou »**

✓ 75% / 0% / 2x | Vesmír – Big Bang: přírodověda a angličtina hrou

▶ **Vesmír – na obloze »**

| Vesmír – na obloze

▶ **Vyjmenovaná slova »**

✓ 100% / 0% / 3x | Hrátky s vyjmenovanými slovy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Ústecký kraj

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Děkujeme vám za pozornost

Ing. Klára Malhausová
Most 2000 – občanské sdružení pro kulturu a vzdělání
most2000@email.cz

Mgr. Dagmar Malinová
Oddělení matematiky a ICT
Katedra primárního a preprimárního vzdělávání
PF UJEP v Ústí nad Labem
dagmar.malinova@ujep.cz